

Jak vhodně využívat AI ve vzdělávacím procesu na univerzitě? ZČU reaguje na rozvoj umělé inteligence

5.12.2023 - | Západočeská univerzita v Plzni

Jak efektivně, a přitom zodpovědně využívat umělou inteligenci neboli AI ve vzdělávacím procesu, a to včetně různých nástrojů pro podporu vytváření seminárních a kvalifikačních prací?

Také pracovní skupina, jež na Západočeské univerzitě v Plzni vznikla v dubnu tohoto roku, si klade tyto otázky. Její členky a členové přitom vycházejí z přístupu EU, který užití AI pracovně dělí do tří účelů: zakázaného, kontrolovaného a povoleného či běžně používaného.

Odbornice a odborníci, kteří skupinu tvoří, aktuálně upozorňují na zapojení AI do tvorby seminárních, bakalářských, magisterských, doktorských prací, ale i do výstupů další odborné, zájmové, ale zejména vědecké činnosti akademické obce ZČU.

„Západočeská univerzita v Plzni si plně uvědomuje dynamický rozvoj AI, který ovlivní všechny oblasti našeho života. Tento fakt je nutné respektovat a pozitivně využít pro rozvoj v oblasti vzdělávací, výzkumné i tzv. třetí role univerzity. Navíc je zřejmé, že nástroje AI mají již dnes své uplatnění nejen ve vzdělávání a vědecké činnosti, ale zejména v podnikatelské sféře a budou ovlivňovat i veřejnou správu a neziskový sektor a také i trávení volného času včetně celoživotního vzdělávání lidí,“ zní prohlášení pracovní skupiny.

Členové a členky skupiny zároveň konstatují, že dynamický rozvoj AI není v současné době zcela legislativně ukotven a bude se vyvíjet. I proto je podle nich potřebné se k tomuto fenoménu stavět odpovědně z hlediska akademické etiky a postupně i dle předpokládaného právního ukotvení: *„Budeme vycházet ze vznikající legislativy na úrovni Evropské unie, která připravuje tzv. Akt o umělé inteligenci, a příslušná ustanovení potom budeme neprodleně implementovat i do akademické praxe komunity na naší univerzitě.“*

Základní vymezení, v současné době potřebné zejména pro vzdělávací a vědecké účely, vychází z toho, že používání technologie a nástrojů AI je už současnou praxí. Způsoby využití AI je tedy třeba již teď, alespoň pracovně, rozdělovat do tří oblastí:

Využívání AI na ZČU v Plzni přitom musí dodržovat autorská práva, a u autorského díla považujeme obecně za nutné vždy zvažovat hlediska: vytvořeno člověkem, originalita díla a tvůrčí invence v díle. Pracovní skupina dále důrazně upozorňuje na věnování pozornosti GDPR, a tedy ochrany osobnosti, citlivých např. firemních dat apod. Autor či tým musí při aplikaci AI odpovědně zvažovat případné využití takzvaného oprávněného zájmu.

„Transparentnost je nezbytnou součástí činnosti v odborné komunitě na univerzitě. Proto, přes současný stav ne zcela jasné legislativy, vyzýváme členy akademické obce, aby sledovali vývoj AI ve svém oboru, odpovědně uváděli užívání AI ve své odborné, zájmové, ale zejména vědecké činnosti dle výše zmíněných upozornění a dodržovali Etický kodex Západočeské univerzity v Plzni.“

Je pravděpodobné, že pod současným tlakem na důsledky vývoje některých verzí či typů AI dojde k jejich přehodnocení, přeprogramování atd., proto je nutné tento vývoj sledovat a odpovědně

reflektovat zejména v kvalifikačních výstupech na univerzitě.

Považujeme za potřebné v závěru uvést, že dynamický vývoj AI musíme využívat pozitivně pro naplňování poslání a vize naší univerzity,” prohlašují členové a členky pracovní skupiny.

Základní informace k využívání umělé inteligence na ZČU, doporučení pro studující, vyučující, výzkumníky, výzkumnice i management, inspirativní odkazy a odpovědi na často kladené dotazy naleznete na webu Celoživotního a distančního vzdělávání ZČU.

<https://info.zcu.cz/clanek.jsp?id=5927>